

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«МОЛОДІЖНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**ЕКСПЕРТНІ ПРОПОЗИЦІЇ
за результатами
громадської експертизи діяльності Державного агентства
України з розвитку меліорації, рибного господарства та
продовольчих програм**

**Головний виконавець:
Денис СЛЮСАРЬ,
Голова ГО «МГО «ПОГЛЯД МОЛОДІ»,
спеціаліст із проведення громадської антикорупційної експертизи**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА	3
Вступ.....	3
Щодо використаних аббревіатур та особливостей викладення інформації	4
РОЗДІЛ 2. АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ЧИННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА.....	5
РОЗДІЛ 3. АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ПРОЄКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, РОЗРОБНИКОМ ЯКИХ Є ДЕРЖРИБАГЕНТСТВО, ЯКІ СТАНОМ НА ДАТУ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ЕТАПІ ПОГОДЖЕННЯ ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНИМИ ОРГАНАМИ	30
РОЗДІЛ 4. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ЩОДО ПРОВЕДЕНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА	33
РОЗДІЛ 5. ЕКСПЕРТНІ ПРОПОЗИЦІЇ, ПІДГОТОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА.....	37

РОЗДІЛ 1. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА

Вступ

На виконання пункту 5² Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 року № 976 (із змінами) (далі – Порядок), зазначаємо таку інформацію.

1. Відомості про інститут громадянського суспільства:

громадська організація «Молодіжна громадська організація «ПОГЛЯД МОЛОДІ» (далі – Організація); ідентифікаційний код юридичної особи: 45575955; дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: 12.03.2024, 1009511020000004804, керівник – Слюсарь Д. Є.; місцезнаходження: вул. Басейна, буд. 12, м. Київ, 01001, Україна; електронна адреса: pohlyadmolodi@gmail.com

2. Предмет та мета громадської експертизи.

Предмет громадської експертизи: діяльність Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм (далі – Держрибагентство), а саме щодо реалізації державної політики у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, продовольчого забезпечення, гідротехнічної меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем.

Мета експертизи:

1) оцінити ефективність прийняття й виконання управлінських рішень, спрямованих, зокрема на викорінення корупційних норм у нормативно-правових актах та мінімізацію корупційних ризиків у діяльності Держрибагентства, шляхом проведення юридико-технічного аналізу положень відповідних нормативно-правових актів на предмет наявності у них корупційних факторів;

2) на основі результатів громадської експертизи підготувати відповідні пропозиції для Держрибагентства щодо удосконалення ключових актів нормативно-правової бази, що належать до його компетенції.

3. Відомості про експертів, які проводили експертизу:

Слюсарь Денис Євгенович – Голова громадської організації «Молодіжна громадська організація «ПОГЛЯД МОЛОДІ», експерт із проведення громадської антикорупційної експертизи.

Щодо використаних аббревіатур та особливостей викладення інформації

Абревіатури:

- Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм – **Держрибагентство**.
- Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду – **Держгірпромнагляд**.
- Державний комітет рибного господарства України – **Держкомрибгосп**.
- Міністерство аграрної політики та продовольства України – **Мінагро**.
- Міністерство транспорту та зв'язку України – **Мінтранспорт**.
- Міністерство екології та природних ресурсів України – **Мінекології**.
- Органи виконавчої влади – **ОВВ**
- Постанова Кабінету Міністрів України – **ПКМУ**.
- Розпорядження Кабінету Міністрів України – **РКМУ**.

Індикатор (оцінка) акта	Визначення
	В акті наявний корупціогенний фактор – чітке положення проєкту акта (чинного акта), яке самостійно чи у поєднанні з іншими нормами сприятиме вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Детальніше із типовими корупціогенними факторами можна ознайомитися зокрема в Методології проведення антикорупційної експертизи Національним агентством з питань запобігання корупції, затверджена Наказом НАЗК від 20.10.2020 р. № 470/20.
	В акті наявний корупційний ризик – положення проєкту акта (чинного акта) створюють ризик вчинення корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Такий ризик обумовлюється недосконалим юридико-технічним оформленням акта; відсутністю антикорупційних запобіжників; використанням неоднозначної термінології, (окрім правових конструкцій оціночного характеру); сферою правового регулювання тощо.
	В акті не знайдено ризиків чи факторів.

РОЗДІЛ 2. АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ЧИННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА

Таблиця 1.

Розроблено згідно із наданим Додатком № 1 відповідно до Запиту.

Назва нормативно-правового акту	Оцінка акта	Коментарі
ПКМУ «Деякі питання оптимізації функціонування центральних органів виконавчої влади у сферах морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства» від 06.03.2022 № 212		Відсутні.
ПКМУ «Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення» від 10.08.1992 № 459		Відсутні.
ПКМУ «Про перелік промислових ділянок рибогосподарських водних об'єктів (їх частин)» від 22.05.1996 № 552		Відсутні.
ПКМУ «Про вдосконалення технічного, класифікаційного і судноплавного нагляду на морському і внутрішньому водному транспорті» від 08.06.1998 № 814		Наявний корупціогенний фактор: юридична невизначеність: 9. Регістр для виконання покладених на нього завдань має право: 4) приймати на підставі <u>відповідних обґрунтувань</u> (розрахунки, результати досліджень, досвід експлуатації та інші матеріали) рішення, <u>не регламентовані правилами Регістру, за умови забезпечення необхідного рівня безпеки.</u> Висновок: Попри те, що для «відповідних обґрунтувань» нормотворець передбачив певний перелік цих обґрунтувань, зберігається правова конструкція «та інші матеріали», що робить такий перелік нескінченним. Зважаючи на те, що Регістру надається право приймати «інші рішення», непередбачені правилами Регістру, варто зазначити, що це питання у даному положенні є невизначеним, а

		отже може призвести до виникнення/поширення явищ корупції.
ПКМУ «Про прикордонний режим» від 27.07.1998 № 1147		Відсутні.
ПКМУ «Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним» від 25.08.1998 № 1340		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку і умов використання рибних та інших водних живих ресурсів виключної (морської) економічної зони України» від 13.08.1999 № 1490		Наявний корупціогенний фактор, а саме порушення принципу юридичної визначеності: <u>Територіальний орган Держрибагентства у десятиденний термін розглядає заявки, приймає рішення на одержання користувачами дозволів на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), у виключній (морській) економічній зоні України (додаток 2) та інформує заявника про надання дозволу із зазначенням місця, часу промислу і про порядок одержання дозволу. У разі відмови у наданні дозволу територіальний орган Держрибагентства у п'ятиденний термін повідомляє про це заявника. Термін дії дозволу визначає територіальний орган Держрибагентства, але не більше 12 місяців.</u> Висновок: Нам невідомі підстави для відмови та чи має бути ця відмова аргументована іншим чином, унаслідок чого створюється поле для зловживань відповідних осіб. Турбує також те, що фактично не існує умов, від яких залежав строк дії дозволу, тому тер. орган Держрибагентства фактично на власний розсуд може видати дозвіл, хоч на 5 днів, хоч на 3 тижні. Звісно, такі умови призведуть до виникнення корупційних правопорушень. Наявний корупціогенний фактор: правові конструкції оціночного характеру. У даній ПКМУ визначено (абзац 4 та 5, пункт 7), що дія дозволу може бути припинена у разі: <u>4. систематичного чи грубого порушення</u> користувачами визначеного порядку спеціального використання водних живих ресурсів, умов дозволів на їх використання, норм, правил рибальства та інших вимог в галузі охорони, використання і відтворення цих ресурсів;

		5. різкого погіршення біологічного стану водних живих ресурсів та умов їх існування, зниження рибопродуктивності, погіршення їх видового складу та якості внаслідок дії природних чинників або порушення природокористування з вини користувачів. Висновок: У ПКМУ №1347 від 22.12.2023 вказано, що систематичність це три і більше разів. Але ми не знайшли опис «грубого порушення» чи «різкого погіршення». Ці положення можуть призвести до тиску на відповідних користувачів, вимагаючи кошти чи предмети, послуги для продовження використання рибних та інших водних живих ресурсів виключної (морської) економічної зони.
ПКМУ «Про заходи щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з її приєднанням до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення» від 13.12.2000 № 1822		Відсутні.
ПКМУ «Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна» від 13.09.2002 № 1371		Відсутні.
ПКМУ «Про заходи щодо збереження морських живих ресурсів Антарктики» від 26.09.2002 № 1420		Відсутні.
ПКМУ «Про створення системи моніторингу риболовних суден» від 28.07.2004 № 963		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду» від 12.07.2005 № 557		Для юридичної коректності варто було б замінити у цій постанові усе, де згадується Міндовкілля на новостворений орган – Міністерство економіки, довікілля та сільського господарства.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення селекції у рибному господарстві» від 01.03.2007 № 352		Наявний корупціогенний фактор: правові конструкції оціночного характеру. Для визначення переможця, якому будуть надані відповідні кошти, створюється комісія. Однак в абзаці 2 пункту 7: <i>Основними критеріями визначення переможців конкурсу є:</i>

		забезпечення <u>високорезультативної</u> племінної роботи відповідно до бюджетної програми; <u>належне дотримання</u> вимог відповідності суб'єктів племінної справи наданому статусу; забезпечення збільшення поголів'я основного стада, кількісних та якісних показників продуктивності; <u>ефективне освоєння</u> бюджетних коштів у попередні періоди; <u>задовільний стан фінансово-господарської діяльності та належний рівень матеріально-технічної бази суб'єктів племінної справи;</u> Висновок: ми виділили словосполучення, які по своїй суті є оціночними та можуть призводити до виникнення корупційних правопорушень. Зважаючи на застарілість цієї ПКМУ, не виняток, що відповідні зловживання здійснювались у минулому. У будь-якому випадку ПКМУ потрібно оновити або взагалі визнати нечинною та розробити новий порядок.
ПКМУ «Про затвердження Порядку видачі дозволів на імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, сертифікатів на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, в частині осетрових риб і виробленої з них продукції» від 25.07.2007 № 953		Наявний корупціогенний фактор: правові конструкції оціночного характеру. 9. У разі існування потенційної загрози виживанню виду внаслідок міжнародної торгівлі його зразками дозвіл або сертифікат видається за наявності позитивного висновку відповідного наукового органу України з питань виконання Конвенції (далі – науковий орган). Висновок готується після одержання звернення Адміністративного органу України або заявника. У висновку наукового органу зазначається: (абзац 4) оцінка спроможності імпортера чи експортера забезпечити <u>належні умови</u> утримання живого зразка в Україні (особливо тих, що належать до видів, включених до додатка I Конвенції); Висновок: належні умови – конструкція, що дає певний люфт для наукового органу під час вирішення питання надання позитивного чи негативного висновку. Зазначимо, що ПКМУ в цілому стосується міжнародно-правових механізмів торгівлі рідкісними видами флори і фауни, а отже сфера уже містить високий ступінь корупціогенності. Зокрема заявник може наперед звернутися до наукового органу, пропонуючи хабар за надання позитивного висновку. Такі норми потрібно викорінювати та створювати прозорі та чіткі. Окрім цього, відсутність у ПКМУ норми щодо оскарження рішення державних органів

		робить висновок наукового органу максимально важливим.
ПКМУ «Про затвердження переліку певних дій щодо провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації про провадження господарської діяльності» від 25.08.2010 № 725		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для провадження міжнародної діяльності у галузі рибного господарства» від 31.05.2012 № 470		Відсутні.
ПКМУ «Про надання державному підприємству “Керченський морський рибний порт” у користування акваторії» від 21.08.2013 № 606		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва) чи інвалідності працівника органів рибоохорони» від 28.08.2013 № 638		Відсутні.
ПКМУ «Питання функціонування територіальних органів Державного агентства рибного господарства» від 30.09.2015 № 894		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Положення про Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 30.09.2015 № 895		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру рибогосподарських		Відсутні.

водних об'єктів (їх частин)» від 30.09.2015 № 979		
ПКМУ «Про затвердження типових договорів користування на умовах оренди частиною рибогосподарського водного об'єкта, акваторією (водним простором) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури» від 30.09.2015 № 981		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Методики визначення розміру плати за використання на умовах оренди акваторії (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури (марикультури)» від 30.09.2015 № 1066		Відсутні.
ПКМУ «Про тимчасове закриття морських рибних портів» від 06.04.2016 № 263		Відсутні.
ПКМУ «Про утворення Координаційного комітету з пошуку і рятування на морі» від 16.11.2016 № 830		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України» від 23.11.2016 № 845		Попри те, що сфера ліцензування містить високий відсоток виникнення корупційних норм, дана ПКМУ розроблена якісно та не містить жодних юридико-технічних недоліків.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки сільгосптоваровиробників» від 08.02.2017 № 77		Ми не рекомендуємо зловживати використанням конструкції «в установленому законодавством порядку». Якщо Ви робите відсильну норму, то варто вказувати на конкретний нормативно-правовий акт. Тільки таким чином, можна забезпечити виконання одного із складових принципу верховенства права – юридична визначеність правового регулювання. Окрім цього, важко назвати даний акт «порядком», оскільки як такого чіткого порядку не передбачено у змісті даної ПКМУ.

ПКМУ «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державним агентством з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 17.10.2018 № 846		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері рибного господарства Державним агентством з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 31.10.2018 № 897		Попри наявність деяких оціночних конструкцій, вони є розтлумаченими та визначеними, тому констатуємо відсутність корупційних ризиків чи корупціогенних факторів.
ПКМУ «Деякі питання оренди державного та комунального майна» від 03.06.2020 № 483		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Типового договору оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом» від 02.06.2021 № 572		Відсутні.
ПКМУ «Деякі питання територіальних органів Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 08.09.2021 № 1066-р		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної		Відсутні.

підтримки сільськогосподарським товаровиробникам, які використовують меліоровані землі, та організаціям водокористувачів» від 11.10.2021 № 1070		
ПКМУ «Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно- заповідний фонд» від 10.05.2022 № 575		Відсутні.
ПКМУ «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27.05.2022 № 634		Наявний корупціогенний фактор: встановлення дискреційних повноважень органу державної влади за відсутності визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповідальності за можливі зловживання під час їх здійснення. 3. На період воєнного стану тимчасово припинити передачу в оренду державного майна на визначених територіях, крім випадків, <u>коли доцільність такої передачі</u> визначена рішенням обласної військової адміністрації за місцем розташування відповідного майна. <u>У такому разі рішення уповноваженого органу управління відповідного майна про доцільність передачі його в оренду, а також рішення балансоутримувача про намір передачі такого майна в оренду не вимагаються.</u> Висновок: Лексема «доцільність» є невизначеною (оціночною), а отже її використання дозволяє підбити підсумок про наявність корупційного ризику. У сукупності із тим, що обласним військовим адміністраціям (далі – ОВА) встановлюють цією ПКМУ дискреційні повноваження, ми констатуємо наявність корупціогенного фактору, зміст якого полягає у самотійних, непідконтрольних діях ОВА щодо прийняття рішень по передачі в оренду державного майна. Переконані, що формулювання п. 3 може призвести до зловживання владним становищем, а отже даний пункт варто змінити та передбачити антикорупційні механізми.
ПКМУ «Про передачу цілісних майнових комплексів державних підприємств, установ та організацій до сфери		Відсутні.

управління Державного агентства меліорації та рибного господарства» від 12.08.2022 № 714-р		
ПКМУ «Про затвердження модельного статуту організації водокористувачів» від 27.08.2022 № 962		Відсутні.
ПКМУ «Про визначення рівнів показників продуктивності насосної станції, яка передана у власність організації водокористувачів» від 30.08.2022 № 974		Відсутні.
ПКМУ «Про надання гуманітарної допомоги державам Африки та Азії та скасування постанов Кабінету Міністрів України» від 21.03.2023 № 253		Відсутні.
РКМУ «Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках» від 02.04.2023 № 402-р		Відсутні.
РКМУ «Деякі питання державних наукових установ, що належать до сфери управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 15.09.2023 № 802-р		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, завданої порушенням законодавства про рибне господарство внаслідок незаконного добування (вилову), знищення або пошкодження водних біоресурсів, а також незаконного знищення чи погіршення середовища		Відсутні.

існування водних біоресурсів» від 29.09.2023 № 1042		
ПКМУ «Про реалізацію експериментального проекту щодо запровадження декларації права на промислове рибальство та дослідний вилов в електронній формі» від 13.10.2023 № 1076		Відсутні.
ПКМУ «Деякі питання оренди гідротехнічних споруд» від 03.11.2023 № 1151		Наявний корупційний ризик: надмірне використання конструкції «мовчазної згоди». Абзац 3 пункту 4 Порядку: <i>Якщо протягом зазначеного в абзаці першому цього пункту строку орендодавець гідротехнічної споруди для цілей аквакультури державної форми власності або орендодавець гідротехнічної споруди для цілей аквакультури комунальної форми власності не уклав договір оренди або не повідомив про відмову в укладенні договору оренди чи про те, що об'єкт оренди не перебуває в його управлінні, такий договір вважається укладеним за принципом мовчазної згоди.</i> Ми вважаємо, що застосування принципу мовчазної згоди у відносинах оренди державного / комунального є корупційним ризиком, оскільки надає можливість відповідним органам фактично знімати із себе відповідальність за невиконання вимог законодавства. Зокрема надається можливість «випадково забувати» про надсилання рішення, наприклад, по відмову в укладенні договору, через що потенційний орендар стає фактичним орендарем без фактичного права на оскарження, що підтверджується наступними положеннями: <i>Для реалізації принципу мовчазної згоди заявник не пізніше п'яти робочих днів з дня закінчення строку розгляду заяви надсилає орендодавцю гідротехнічної споруди для цілей аквакультури державної форми власності або орендодавцю гідротехнічної споруди для цілей аквакультури комунальної форми власності: <u>повідомлення про початок користування на умовах оренди об'єктом оренди у довільній формі</u>; примірник договору оренди, підписаний орендарем.</i> <u>За таких умов заявник вважається орендарем об'єкта оренди з дня подання повідомлення про початок користування на умовах оренди об'єктом</u>

		оренди та сплачує орендну плату до державного або відповідного місцевого бюджету. Аналогічна конструкція «мовчазної згоди» у даній ПКМУ неодноразово згадується.
ПКМУ «Деякі питання здійснення спеціального використання водних біоресурсів» від 22.12.2023 № 1347		Наявний корупціогенний фактор: використання правових конструкцій оціночного характеру. У п. 69 Порядку: 69. Дозвіл (для здійснення промислового рибальства) анулюється в разі: б) систематичного вчинення (три і більше разів протягом календарного року) <u>грубих порушень</u> законодавства у сфері охорони, використання та відтворення водних біоресурсів; У п. 72 Порядку: 72. Підставами для відмови у видачі дозволу (для здійснення дослідного вилову) є: систематичне вчинення (три і більше разів протягом попереднього календарного року) <u>грубих порушень</u> законодавства у сфері охорони, використання та відтворення водних біоресурсів суб'єктом рибного господарства та/або співвиконавцем; У п. 72-2 Порядку: 72². Дозвіл (для здійснення дослідного вилову) анулюється в разі: 5) систематичного вчинення (три і більше разів протягом календарного року) <u>грубих порушень</u> законодавства у сфері охорони, використання та відтворення водних біоресурсів; Висновок: Попри відносно малозначність цих словосполучень. антикорупційне законодавства не має складатися із невизначених (оціночних) конструкцій. Якщо нормотворець зумів розтлумачити «систематичність», варто було у Порядку точно вказати, що означає «грубі порушення». Окрім цього, наявні недопустимі для законодавства лексичні помилки. У п. 47 Порядку використовується лексема «відміна» замість правильної «скасування».
ПКМУ «Про проведення аукціону з продажу права на укладення договору користування на умовах оренди акваторією (водним простором) Сухого лиману для цілей морської аквакультури» від 26.01.2024 № 60-р		Відсутні.

ПКМУ «Про затвердження Положення про моніторинг риболовних суден та Порядку функціонування системи дистанційного контролю риболовних суден від 09.02.2024» № 153		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження порядків видачі, відмови у видачі, переоформлення, анулювання деяких документів дозвільного характеру в галузі рибного господарства та визнання такими, що втратили чинність, постанов Кабінету Міністрів України» від 05.03.2024 № 252		Відсутні.
ПКМУ «Деякі питання ведення державного обліку рибогосподарських водних об'єктів (їх частин)» від 02.08.2024 № 775		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки виробникам, які займаються сільськогосподарською діяльністю з розведення, утримання, вирощування прісноводної риби на деокупованих та постраждалих від бойових дій територіях» від 10.12.2024 № 1409		Відсутні.
РКМУ «Про затвердження довгострокового плану розвитку іригаційного комплексу України до 2050 року» від 25.03.2025 № 280- р		Відсутні.
ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із вселення водних біоресурсів у рибогосподарські водні об'єкти		Відсутні.

(їх частини)» від 16.05.2025 № 575		
Наказ Держкомрибгосп «Про затвердження Інструкції про порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення, носіння і використання вогнепальної зброї, боєприпасів та спеціальних засобів державними інспекторами органів рибохорони Головрибводу Державного комітету рибного господарства України» від 15.06.1998 № 86		Наказ є застарілим для застосування, тому якщо на його заміну не був виданий нормативно-правовий акт, варто розробити та прийняти нову інструкцію.
Наказ Держкомрибгосп «Про затвердження Інструкції про порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів» від 24.12.1999 №167/156/299/300/65		Відсутні.
Наказ Держкомрибгосп «Щодо затвердження Правил пожежної безпеки на судах флоту рибного господарства України» від 14.03.2000 № 24		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Інструкції з оформлення органами рибохорони матеріалів про адміністративні правопорушення» від 09.04.2003 № 101		Відсутні.
Наказ Мінтранспорту «Про затвердження Правил контролю суден з метою забезпечення безпеки мореплавства» від 17.07.2003 № 545		У даному Наказі, у абзаці 6 пункту 1.4 глави 1 явні підстави визначаються як: <u>докази того, що стан судна чи його обладнання в значній мірі не відповідають відомостям, що містяться у судових свідоцтвах, чи того, що капітан чи екіпаж не знайомі з важливішими судовими процедурами.</u> Водночас у абзаці 7 пункту 1.4 глави при визначенні терміну «більш детальна перевірка» використовується ще одне невизначене формулювання: найважливіші судові процедури. Висновок: таким чином, нормотворець визначив оціночну конструкцію «явні підстави», через інші правові конструкції оціночного характеру, які ми відповідно виділили. Через малозначність даного

		положення констатуємо про наявність саме корупційного ризику.
Наказ Мінагро «Про утворення системи дистанційного контролю риболовних суден» від 25.12.2003 № 466		Відсутні.
Наказ Мінтранспорту «Про затвердження Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України» від 16.02.2004 № 91		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про систему моніторингу риболовних суден» від 09.11.2004 № 407		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил носіння форменого одягу і знаків розрізнення працівниками рибного господарства, для яких установлені формений одяг і знаки розрізнення» від 01.02.2005 № 50		Відсутні.
Наказ Мінтранспорту «Про затвердження Положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських подій із суднами» від 29.05.2006 № 516		Відсутні.
Наказ Держгірпромнагляд «Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на борту риболовних суден» від 27.12.2006 № 26		Попри недосконалість, не зазначаємо про ризики чи корупціогенність, зважаючи на сферу правового регулювання.
Наказ Держгірпромнагляд «Про затвердження Правил безпеки для працівників суден портового і службово-допоміжного флоту рибного господарства» від 24.01.2007 № 13		Попри недосконалість, не зазначаємо про ризики чи корупціогенність, зважаючи на сферу правового регулювання.
Наказ Мінагро «Про затвердження Обсягів фінансування на здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-		Застарілий акт, який давно вже мав бути визнаним нечинним.

Чорноморському басейні» від 06.07.2007 № 473		
Наказ Мінагро «Про затвердження Розмірів бюджетних видатків для проведення заходів, пов'язаних із селекцією в рибному господарстві» від 06.07.2007 № 474		Відсутні.
Наказ Держкомрибгосп «Про затвердження Положення щодо встановлення відповідності системи управління безпекою компаній та суден флоту рибного господарства вимогам Міжнародного кодексу з управління безпечною експлуатацією суден і попередженням забруднення 1993 року» від 16.01.2008 № 5		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження стандартів адміністративної послуги «Ліцензування діяльності, пов'язаної з промисловим виловом риби, крім внутрішніх водойм (ставків) господарств» та «Реєстрація риболовних суден у Державному судновому реєстрі України або Судновій книзі України, внесення до них змін та видача свідоцтва про мінімальний склад екіпажу риболовного судна» від 02.12.2011 № 697		Наказ є старим, містить покликання на законодавство, що вже втратило чинність. Окрім цього, у Наказі непрозоро та нечітко визначені етапи надання адміністративної послуги; відсутні антикорупційні запобіжники; відсутні чіткі підстави для відмови у видачі ліцензії, що дозволяє констатувати про наявність корупційних ризиків. У будь-якому випадку даний наказ варто оновити із урахуванням Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Єдиною підставою, чому ми не відносимо цей акт до корупціогенних є юридична сила та ієрархія нормативно-правових актів, відповідно до якого новий Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» має більшу силу, а отже постанова, що діє не в межах чинного законодавства має бути визнана такою, що втратила законну силу.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про сертифікат племінних (генетичних) ресурсів та зразків форм сертифікатів племінних (генетичних) ресурсів» від 17.11.2011 № 629		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про органи рибоохорони Державного агентства рибного		Відсутні.

господарства України» від 19.01.2012 № 26		
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про громадських інспекторів рибоохорони» від 24.02.2012 № 83		Наявні корупціогенні фактори: створення умов для обов'язкового особистого контакту фізичних осіб із суб'єктом владних повноважень; правові конструкції оціночного характеру. Відповідно до пункту 2.3 Положення: <i>Громадські інспектори відповідно до поданої заяви призначаються спеціально уповноваженою особою центрального органу виконавчої влади у галузі рибного господарства, керівниками територіальних органів рибоохорони після <u>проходження ними співбесіди</u>.</i> Відповідно до п. 5.1 Положення: <i>Орган, що призначив громадського інспектора, правомірний позбавити його права виконувати обов'язки громадського інспектора з вилученням посвідчення у разі, зокрема, <u>негативної оцінки роботи</u>.</i> Дана норма є фактично оціночною та невизначеною, що може призвести до поширення явищ вимагання неправомірної вигоди за продовження виконання обов'язків. Висновок: Вважаємо, що проведення співбесіди є недостатнім чинником для призначення громадських інспекторів. Скоріше за все, форма співбесіди – очна, тому можна говорити про створення умов для обов'язкового особистого контакту юридичних та фізичних осіб або їх представників із суб'єктом владних повноважень. Попри те, що робота громадського експерта є неоплачуваною та здійснюється у вільний від роботи час, ми маємо зважати на будь-які обставини, які можуть сприяти можливим корупційним правопорушенням.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про Державний реєстр суб'єктів племінної справи у тваринництві» від 13.06.2012 № 358		Відсутні.
Наказ Мінекології «Про затвердження форм дозволу на імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, сертифіката на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про		Відсутні.

міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, та зразка заяви для їх отримання» від 29.02.2012 № 107		
Наказ Мінагро «Про затвердження Типового табеля забезпечення постачання суден флоту рибної промисловості» від 13.06.2012 № 354		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства в галузі аквакультури» від 19.06.2012 № 362		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про систему управління охороною праці у рибному господарстві України» від 27.06.2012 № 376		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Нормативів екологічної безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства, щодо гранично допустимих концентрацій органічних та мінеральних речовин у морських та прісних водах (біохімічного споживання кисню (БСК-5), хімічного споживання кисню (ХСК), завислих речовин та амонійного азоту)» від 30.07.2012 № 471		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про безпечне укомплектування екіпажами морських суден флоту рибної промисловості» від 03.12.2012 № 747		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил експлуатації суден флоту рибної промисловості, що не підлягають нагляду		Відсутні.

класифікаційного товариства від 22.10.2012 № 642		
Наказ Мінагро «Про затвердження Зон аквакультури (рибництва) та рибопродуктивності по регіонах України» від 30.01.2013 № 45		Відсутні.
Наказ Мінекології «Про затвердження Порядку розроблення паспорта водного об'єкта» від 18.03.2013 № 99		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про встановлення відомчих заохочувальних відзнак Державного агентства рибного господарства України» від 13.11.2013 № 665		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку розроблення паспорта рибогосподарської технологічної водойми» від 16.12.2013 № 742		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Методики визначення розміру плати за використання на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми» від 14.01.2014 № 11		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Акта, що складається за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості» від 19.06.2014 № 237		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку роботи «гарячої» телефонної лінії Державного агентства рибного		Відсутні.

господарства України» від 08.10.2015 № 382		
Наказ Мінагро «Про затвердження нормативно-правових актів, необхідних для здійснення спеціального використання водних біоресурсів» від 26.01.2016 № 17		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Інструкції з проведення технічного нагляду за суднами флоту рибної промисловості України, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства» від 03.04.2017 № 169		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних подій із суднами флоту рибної промисловості» від 08.09.2017 № 500		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку складання та подання запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Державне агентство рибного господарства України та його територіальні органи» від 08.11.2017 № 601		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження деяких форм судових документів та правил їх ведення на риболовних судах, що підлягають нагляду класифікаційного товариства» від 27.09.2018 № 460		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку проведення рибоохоронних рейдів» від 23.10.2018 № 512		Відсутність у Розділі IV «Дії посадових осіб при виявленні під час рибоохоронного рейду майна, власник якого не встановлений» прямопередбаченого обов'язку повної відеофіксації та аудіофіксації від фактичного початку рибоохоронного рейду до його повного завершення є корупційними ризиком, що зокрема може призвести до незаконного збагачення посадових осіб Держрибагентства.

		Ми вважаємо, що право посадових осіб рейдової групи, яке встановлене абзацом 7 пункту 6 Розділу III Порядку: <i>проводити у випадках, встановлених законом, фотографування, звукозапис, фото- і відеозйомку як допоміжні засоби для запобігання і виявлення порушень законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів, – має бути трансформоване в обов'язок, виключивши при цьому конструкцію «у випадках, встановлених законом».</i>
Наказ Мінагро «Про затвердження Інструкції з організації пропускового режиму в Державному агентстві рибного господарства України» від 15.05.2019 № 248		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері рибного господарства» від 03.06.2019 № 307		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян у Державному агентстві рибного господарства України та його територіальних органах» від 23.07.2019 № 404		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Державне агентство меліорації та рибного господарства України та його територіальні органи, та Порядку відшкодування цих витрат» від 13.08.2021 № 126		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку		Особистий контакт посадових осіб та громадян наперед може визначатися як сфера із високим

організації та проведення особистого прийому громадян у Державному агентстві меліорації та рибного господарства України і його територіальних органах» від 22.09.2021 № 214		ступенем виникнення корупційних правопорушень, тому зауважуємо, що відсутність у цій сфері та у конкретно даному Порядку антикорупційних запобіжників – корупційний ризик.
Наказ Мінагро «Про затвердження Інструкції із застосування посадовими особами Державного агентства меліорації та рибного господарства України та його територіальних органів технічних приладів, що мають функції фото- і відеозйомки під час проведення рибоохоронних рейдів» від 06.01.2022 № 7		Корупційним ризиком є наступне положення (п. 1 Розділу 4 Інструкції): <i>Увімкнення портативного відеореєстратора та здійснення безперервної фото- та/або відеозйомки відбувається з моменту початку здійснення заходів із запобігання або виявлення порушення законодавства у галузі рибного господарства до моменту завершення оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення або складання акта виявлення та вилучення майна, власник якого не встановлений, крім випадків, <u>пов'язаних з виникненням у посадових осіб особистої приватної потреби (відвідування виборчої тощо).</u></i> Ми не заперечуємо проти гуманних принципів, але варто розуміти, до яких наслідків може призвести вимкнення відеореєстратора, через особисту приватну потребу. Цю норму варто вдосконалити, забезпечивши одночасно антикорупційні запобіжники та дотримання гуманних принципів.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку штучного розведення (відтворення), вирощування водних біоресурсів та їх використання» від 26.08.2022 № 622		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил любительського рибальства» від 19.09.2022 № 700		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про функціональну підсистему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації у сфері рибного господарства єдиної державної системи цивільного захисту» від 23.09.2022 № 725		Відсутні.

Наказ Мінагро «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства під час провадження господарської діяльності з промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України, та інших форм розпорядчих документів» від 23.01.2023 № 57		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил промислового рибальства у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах)» від 10.04.2023 № 785		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Чорного моря» від 15.06.2023 № 1284		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження форми звітності у сфері аквакультури та інструкції щодо її заповнення» від 11.09.2023 № 1655		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Вимог до рибоприймального пункту» від 17.10.2023 № 1818		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про наукового спостерігача» від 27.02.2024 № 570		Наявні корупціогенні фактори. У Положенні нормотворець зловживає правовими конструкціями оціночного характеру «належні умови», «належне виконання» або «систематичність» тощо (нараховано 4 словосполучення). Окрім цього, акцентуємо Вашу увагу на двох нюансах, що можуть визнаватися корупціогенними факторами: 1) Надмірна дискреція Держрибагентства. Відповідно до Положення наукова установа має право направити наукового спостерігача лише за погодженням із Держрибагентством, яке у свою

		чергу може відмовити, зокрема за підпунктами 3 та 4 пункту 6 Розділу V Положення: 3) невиконання або <u>неналежне виконання</u> науковим спостерігачем покладених на нього обов'язків щодо забезпечення наукового спостереження промислової діяльності риболовного судна та підготовки звітних матеріалів за його результатами за попередній промисловий сезон; 4) <u>систематичне</u> порушення науковим спостерігачем правил внутрішнього розпорядку, встановлених на риболовному судні, на якому він здійснював наукове спостереження за попередній промисловий сезон; Висновок: У сукупності це призведе до необґрунтованих відмов у направленні наукового спостерігача на те чи інше судно до моменту, поки не подадуть кандидатуру вигідного наукового спостерігача. Як мінімум це відповідає складу злочину – зловживання службовим становищем, тому для коректного закріплення, варто уточнити зміст вищезазначених підпунктів. Ба-більше, турбує наступний пункт 2. 2) Відсутні антикорупційні запобіжники. З огляду на особистий контакт протягом тривалого часу наукового спостерігача та суб'єкта господарювання, не виняток, що відбудеться пропонування/вимагання та отримання неправомірної вигоди, тому варто розробити механізм, який забезпечить виконання двома сторонами вимог антикорупційного законодавства. Норми у Положенні по типу: <i>Науковому спостерігачу забороняється вимагати чи приймати, безпосередньо чи опосередковано, будь-які грошові винагороди, подарунки, послуги, позики або будь-що, якщо воно має грошову цінність, від суб'єктів господарювання або осіб, чий інтереси можуть стосуватися виконання чи невиконання науковим спостерігачем своїх обов'язків. АБО</i> <i>Суб'єкту господарювання, капітану та членам екіпажу судна, на якому перебуває науковий спостерігач забороняється: пропонувати науковому спостерігачу, безпосередньо чи опосередковано, будь-які грошові винагороди, подарунки, послуги, позики або будь-що, що має грошову вартість;</i> НЕ є антикорупційними запобіжниками.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про		Відсутні.

систему відеоспостереження в адмінбудівлях центрального апарату Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 06.03.2024 № 684		
Наказ Мінагро «Про затвердження Правил промислового рибальства в басейні Азовського моря» від 07.05.2024 № 1433		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про умови, критерії, диференційовані показники та розміри преміювання керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 15.05.2024 № 1503		Наявні корупційні ризики. Відповідно до абзаців 2, 5 пункту 12 Положення: <i>премія не нараховується у разі, зокрема: погіршення якості роботи, невиконання умов контракту, порушення трудової дисципліни у тому звітному періоді, коли виявлено відповідне порушення (за окремим рішенням);</i> Однак незрозуміло, що саме мається на увазі, коли йде мова про «погіршення якості роботи», адже деталізація далі щодо окремого рішення стосується виключно порушення трудової дисципліни. Окрім цього, звертаємо Вашу увагу на те, що відповідно до пункту 8 Положення: <i>Визначення розміру преміювання здійснюється на підставі даних фінансової та статистичної звітності, квартальних (річних) звітів про виконання фінансового плану, звіту керівника про виконання показників ефективності використання державного майна і прибутку, а також майнового стану підприємства, <u>інформації відповідних структурних підрозділів Держрибагентства про виконання керівником підприємства наказів, розпоряджень, доручень керівництва Держрибагентства, результатів перевірок підприємства.</u></i> Висновки: Таким чином, для преміювання важливо виконувати розпорядження, незрозумілі доручення керівництва (можливо навіть усні), що у свою чергу, звісно, носить суб'єктивний характер та, на нашу думку, НЕ може оцінюватися при визначенні преміювання керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Держрибагентства. Зважаючи на те, що перевірки також є важливим аспектом, акцентуємо Вашу увагу і на цій сфері діяльності, яка має бути під суворим наглядом та контролем.

Наказ Мінагро «Про затвердження Положення про консервацію та розконсервацію меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури установами та організаціями, що належать до сфери управління Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 12.06.2024 № 1794		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Кодексу етичної поведінки працівників Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм, територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління» від 17.12.2024 № 4347		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Порядку здійснення рибогосподарської меліорації водних об'єктів (їх частин), рибогосподарських технологічних водойм» від 10.01.2025 № 68		Відсутні.
Наказ Мінагро «Про затвердження Критеріїв з визначення підприємств, установ та організацій, які мають важливе значення для національної економіки у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем» від 07.02.2025 № 738		Відсутні.

РОЗДІЛ 3. АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ПРОЄКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, РОЗРОБНИКОМ ЯКИХ Є ДЕРЖРИБАГЕНТСТВО, ЯКІ СТАНОМ НА ДАТУ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ЕТАПІ ПОГОДЖЕННЯ ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНИМИ ОРГАНАМИ

Таблиця 3.

Розроблено згідно із наданим Додатком № 2 відповідно до Запиту.

Назва проєкту НПА	Оцінка акта	Коментарі
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» щодо збору та використання даних у галузі рибного господарства, а також управління ними»		Даний проєкт оцінюємо як такий, що містить корупційні ризики. По-перше, до статті 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» пропонується додати визначення: <u>«уповноважена установа – юридична особа, відповідальна за збір, узагальнення, зберігання та управління даними у галузі рибного господарства»</u>. Водночас у пропонованій ст. 61 до цього Закону передбачено, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства, визначає уповноважену установу. Уповноважена установа здійснює координацію збору, збір, контроль надходження та узагальнення даних у галузі рибного господарства, а також підготовку щорічних звітів з виконання національного робочого плану збору даних у галузі рибного господарства. Хоча у абзаці 4 ст. 56 змін до цього ж Закону вказано, що: адміністратором порталу є уповноважена установа, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства, - варто було передбачити у визначенні чіткий статус уповноваженої установи – юридична особа публічного права або вказати, що така уповноважена установа має належати до сфери управління Держрибагентства. Ми висловлюємо недовіру даним нормами у зв'язку із тим, що: Непередбачений порядок обрання такої уповноваженої установи, яким умовам вона має відповідати та відсутня відповідальність за неналежне здійснення повноважень. Чи має така установа бути резидентом України? Чи будуть

		застосовані антикорупційні фільтри при визначенні уповноваженої установи? Чи буде це колегіальне, чи одноосібне визначення уповноваженої установи?
Проект РКМУ «Про передачу частини бюджетних призначень, передбачених Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів у 2025 році»		Відсутні.
Проект РКМУ «Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2026-2029 роках Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року»		Відсутні.
Проект РКМУ «Про схвалення проекту листа Уряду України до Генерального директора Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН про прийняття Україною Статуту Європейської консультативної комісії з внутрішнього рибальства та аквакультури»		Відсутні.
Проект ПКМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» та визнання такими, що втратили чинність, постанов Кабінету Міністрів України».		Оцінка акта аргументується використанням нормотворцями оціночної конструкції у пропонуваніх змінах до п. 69 Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 року № 1347: <i>69. Дозвіл (для здійснення промислового рибальства) припиняє дію в разі:</i> <i>встановлення факту надання в заяві про видачу дозволу (для здійснення промислового рибальства) та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації, <u>крім очевидних граматичних помилок, одруківок чи арифметичних помилок, що не впливають на зміст поданих відомостей.</u></i> <i>Тотожна оціночна конструкція пропонується до п. 72-3 того ж Порядку, який відрізняється від п. 69 специфікою припинення дії дозволу в разі здійснення дослідного вилову.</i> Використання будь-якої оціночної конструкції у правовому регулюванні є загрозою для антикорупційного правового поля, незважаючи на те,

		що негативні наслідки, з першого погляду, помітити важко.
Проект ПКМУ «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо надання права на спеціальне використання водних біоресурсів для здійснення спеціального товарного рибного господарства на підставі режимів рибогосподарської експлуатації рибогосподарського водного об'єкта»		Коментарі відсутні. Даний проект ПКМУ не був надісланий Держрибагентством, попри наявність його на вебсайті відповідного органу.

РОЗДІЛ 4. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ЩОДО ПРОВЕДЕНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА

Громадська організація «Молодіжна громадська організація «ПОГЛЯД МОЛОДІ» провела антикорупційну експертизу чинних, **відомчих** нормативно-правових актів, якими керується у своїй діяльності Держрибагентство.

Таким чином, всього було проаналізовано **114** чинних нормативно-правових актів, серед яких (*візуалізація в Діаграмі 1*):

- 8 актів містять корупціогенні фактори;
- 7 актів містять корупційні ризики;
- 7 актів містять інші зауваження (застарілість нормативно-правового регулювання, лексична недосконалість тощо);
- 92 акти не містять зауважень.

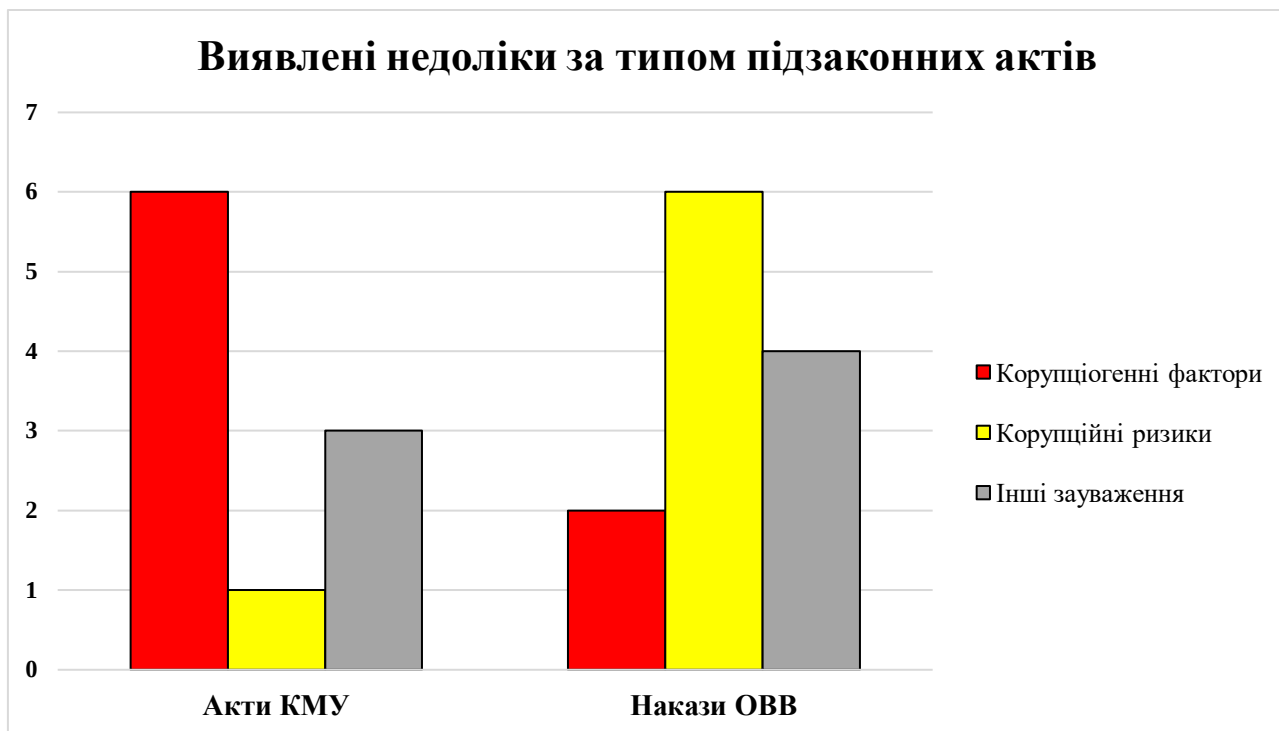
Діаграма 1. Відповідно до даних Таблиці 2.

Огляд антикорупційної експертизи чинного нормативно-правового регулювання

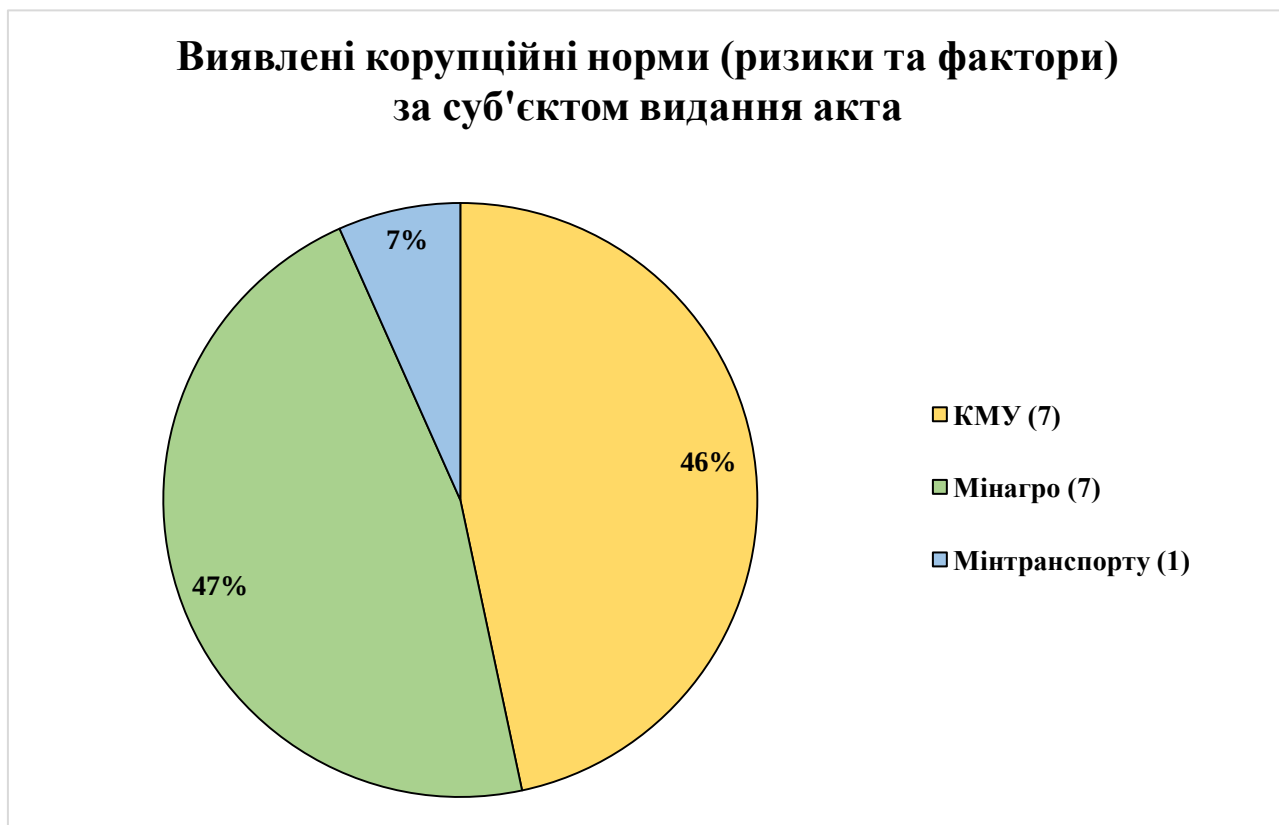

Звертаємо Вашу увагу, що 81% «чистих актів» – не ознака стабільної, якісної та вдалої нормативної бази, якою керується у своїй діяльності Держрибагентство. Переважна частина цього відсотку – це акти, зміст яких не містить процедур, порядків, механізмів взаємодії суб'єктів тощо (інструкції з протипожежної безпеки, охорони праці; затверджені такси; різного роду нормативи), а отже шанс виявити корупційні норми у цих сферах є надзвичайно мізерним. Окрім цього, попри специфіку антикорупційної експертизи, у статистиці ми вирішили зазначити про «інші недоліки», оскільки метою громадської експертизи є юридико-технічний аналіз, під час якого вдається звертати увагу на відповідні недоліки, які не призведуть до корупції, але впливають на загальний стан нормативно-правового регулювання.

Гістограма 1. Відповідно до даних Таблиці 2.

Діаграма 2. Відповідно до даних Таблиці 2

Таблиця 4. Відповідно до даних Таблиці 2

Рейтинг найпопулярніших виявлених видів корупціогенних факторів	
<i>Назва фактору</i>	<i>Кількість актів, у яких такий фактор було знайдено / загальна кількість корупціогенних актів</i>
Правові конструкції оціночного характеру.	6/8
Порушення принципу юридичної визначеності.	2/8
Встановлення або розширення дискреційних повноважень органу державної влади за відсутності визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповідальності за можливі зловживання під час їх здійснення.	2/8
Створення умов для обов'язкового особистого контакту юридичних та фізичних осіб або їх представників із суб'єктом владних повноважень.	2/8

Громадська організація «Молодіжна громадська організація «ПОГЛЯД МОЛОДІ» провела антикорупційну експертизу проєктів актів, розробником яких є Держрибагентство, які станом на дату проведення експертизи перебувають на етапі погодження із заінтересованими органами.

Таким чином, було проаналізовано **6** проєктів нормативно-правових актів, серед яких (візуалізація в Діаграмі 3):

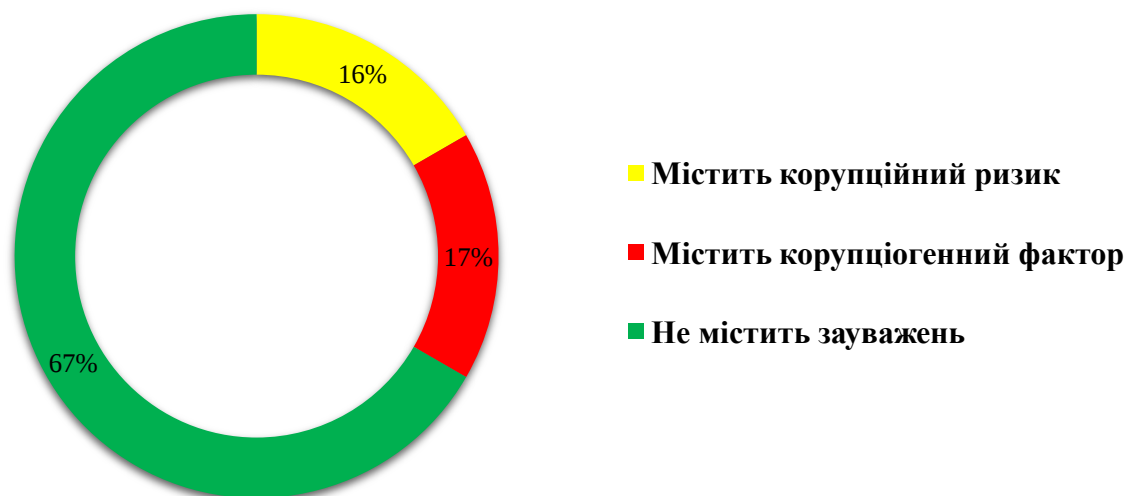
1 проєкт акта містить корупціогенний фактор (правові конструкції оціночного характеру);

1 проєкт акта містить корупційний ризик;

4 проєкти актів не містять зауважень.

Діаграма 3. Відповідно до даних Таблиці 3

Огляд антикорупційної експертизи потенційного (проєктного) нормативно- правового регулювання

У зв'язку із відсутністю великого масиву проєктів нормативно-правових актів, розробка аналітичних таблиць, діаграм вважається недоречною, оскільки це не дозволить виокремити окремі тенденції, типові фактори чи ризики тощо. Водночас зауважуємо, що правові конструкції оціночного характеру як корупціогенний фактор найбільш часто трапляється у нормативно-правовому регулюванні Держрибагентства в цілому.

РОЗДІЛ 5. ЕКСПЕРТНІ ПРОПОЗИЦІЇ, ПІДГОТОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЕРЖРИБАГЕНТСТВА

1) У ПКМУ «Про вдосконалення технічного, класифікаційного і судноплавного нагляду на морському і внутрішньому водному транспорті» від 08.06.1998 № 814, а саме у підпункті 4, пункту 9 Положення виключити оціночні лексеми «відповідних», «необхідний рівень безпеки» та передбачити юридичну визначену норму (із чіткими підставами та обґрунтуваннями), у яких випадках Регістр може приймати рішення, які не регламентовані правилами Регістру.

2) У ПКМУ «Про затвердження Порядку і умов використання рибних та інших водних живих ресурсів виключної (морської) економічної зони України» від 13.08.1999 № 1490, а саме:

- в абзаці 3 пункту 5 Порядку визначити чіткі підстави для відмови у наданні дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), у виключній (морській) економічній зоні України, (якщо такі підстави чітко визначені в інших актах – створити відсильну норму на відповідний абзац, пункт, частину статті, статтю акта). Така відсильна норма забезпечить зрозумілість законодавства для сторонньої особи, що відповідатиме загальноєвропейським принципам права;

- в абзаці 3 пункту 5 Порядку визначити чіткі, визначені критерії, за якими Держрибагентство має визначати строк дії дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), у виключній (морській) економічній зоні України;

- в абзацах 4 та 5 пункту 7 Порядку надати примітку, що саме означає лексеми: «систематичність» (попри наявність тлумачення в інших актах, підхід має бути єдиним і визначеним в усіх актах) та «грубе порушення».

3) У ПКМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення селекції у рибному господарстві» від 01.03.2007 № 352, а саме в абзаці 2 пункту 7 Порядку передбачити чіткі критерії визначення переможців, тобто розтлумачити наступні слова та словосполучення: «високорезультативність», «належне дотримання», «ефективне освоєння», «задовільний стан фінансово-господарської діяльності та належний рівень матеріально-технічної бази».

4) У ПКМУ «Про затвердження Порядку видачі дозволів на імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, сертифікатів на пересувні

виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, в частині осетрових риб і виробленої з них продукції» від 25.07.2007 № 953, а саме в абзаці 4 пункту 9 Порядку розтлумачити правову конструкцію «належні умови», оскільки дане словосполучення дає певний люфт для наукового органу під час вирішення питання надання позитивного чи негативного висновку, що впливатиме на імовірність/сприяння вчиненню корупційних правопорушень.

5) У ПКМУ «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27.05.2022 № 634, а саме у пункті 3 Постанови удосконалити механізм передачі державного майна в оренду, рішення про доцільність передачі якого приймає обласна військова адміністрація за місцезорозташуванням такого майна. Варто передбачити чіткі антикорупційні механізми контролю за цією діяльністю та визначені підстави, коли така доцільність виправдана і обґрунтована.

6) У ПКМУ «Деякі питання оренди гідротехнічних споруд» від 03.11.2023 № 1151 виключити із Постанови конструкції «мовчазної згоди», передбачити інший порядок оренди. Детальніше про це, із відповідною аргументацією див. Таблицю 2.

7) У ПКМУ «Деякі питання здійснення спеціального використання водних біоресурсів» від 22.12.2023 № 1347, а саме у пунктах 69, 72, 72-2 Порядку розтлумачити правову конструкцію «грубих порушень». Окрім цього, наявні недопустимі для законодавства лексичні помилки. У п. 47 Порядку використовується лексема «відміна», яку варто замінити на коректну – «скасування».

8) У Наказі Мінтранспорту «Про затвердження Правил контролю суден з метою забезпечення безпеки мореплавства» від 17.07.2003 № 545, а саме у абзаці 6 пункту 1.4 глави 1 Правила, визначення правової конструкції «явні підстави» викласти у новій редакції, прибравши чинні оціночні формулювання «в значній мірі», «важливіші судові процедури».

9) У Наказі Мінагро «Про затвердження стандартів адміністративної послуги «Ліцензування діяльності, пов'язаної з промисловим виловом риби, крім внутрішніх водойм (ставків) господарств» та «Реєстрація риболовних суден у Державному судовому реєстрі України або Судновій книзі України, внесення до них змін та видача свідоцтва про мінімальний склад екіпажу риболовного судна» від 02.12.2011

№ 697 варто прозоро та чітко визначити етапи надання адміністративної послуги; передбачити антикорупційні запобіжники та чіткі підстави для відмови у видачі ліцензії. Рекомендовано у будь-якому випадку даний наказ оновити із урахуванням Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

10) У Наказі Мінагро «Про затвердження Положення про громадських інспекторів рибоохорони» від 24.02.2012 № 83, а саме у пункті 2.3 Положення замінити етап проходження співбесіди на об'єктивне електронне тестування. У пункті 5.1 Положення чітко дати визначення «негативної оцінки роботи», як підстави для позбавлення громадського інспектора його статусу.

11) У Наказі Мінагро «Про затвердження Порядку проведення рибоохоронних рейдів» від 23.10.2018 № 512, а саме у Розділі IV Порядку «Дії посадових осіб при виявленні під час рибоохоронного рейду майна, власник якого не встановлений» прямо передбачити обов'язок повної відеофіксації та аудіофіксації від фактичного початку рибоохоронного рейду до його фактичного завершення. Окрім цього, право посадових осіб рейдової групи, яке встановлене абзацом 7 пункту 6 Розділу III Порядку має бути трансформоване в обов'язок, виключивши при цьому конструкцію «у випадках, встановлених законом».

12) У Наказі Мінагро «Про затвердження Порядку організації та проведення особистого прийому громадян у Державному агентстві меліорації та рибного господарства України і його територіальних органах» від 22.09.2021 № 214, а саме у Порядку варто передбачити антикорупційні запобіжники під час проведення особистого прийому громадян.

13) У Наказі Мінагро «Про затвердження Інструкції із застосування посадовими особами Державного агентства меліорації та рибного господарства України та його територіальних органів технічних приладів, що мають функції фото- і відеозйомки під час проведення рибоохоронних рейдів» від 06.01.2022 № 7, а саме у пункті 1 Розділу 4 Інструкції варто удосконалити конструкцію: *«пов'язаних з виникненням у посадових осіб особистої приватної потреби (відвідування вбиральні тощо)»*, передбачивши антикорупційні запобіжники, при цьому зберігши дотримання гуманістичних принципи.

14) У Наказі Мінагро «Про затвердження Положення про наукового спостерігача» від 27.02.2024 № 570 варто:

- Звужити до мінімуму дискрецію Держрибагентства у підпунктах 3 та 4 пункту 6 Розділу V Положення, прибравши, замінивши або розтлумачивши наступні правові конструкції оціночного характеру «належне виконання», «систематичність»;

- Впровадити антикорупційні запобіжники, оскільки з огляду на особистий контакт протягом тривалого часу наукового спостерігача та суб'єкта господарювання, не виняток, що відбудеться пропонування/вимагання та отримання неправомірної вигоди, тому варто розробити механізм, який забезпечить виконання двома сторонами вимог антикорупційного законодавства.

15) У Наказі Мінагро «Про затвердження Положення про умови, критерії, диференційовані показники та розміри преміювання керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм» від 15.05.2024 № 1503 уточнити:

- абзаци 2, 5 пункту 12 Положення, оскільки незрозуміло, що саме мається на увазі, коли йде мова про «погіршення якості роботи», адже деталізація далі щодо окремого рішення стосується виключно порушення трудової дисципліни;

- передбачити чіткі підстави для визначення розміру преміювання пункт 8 Положення, оскільки чинне нормативно-правове регулювання встановлює, що розмір преміювання залежить у тому числі від *інформації відповідних структурних підрозділів Держрибагентства про виконання керівником підприємства наказів, розпоряджень, доручень керівництва Держрибагентства, результатів перевірок підприємства*, що у свою чергу, звісно, носить суб'єктивний характер та, на нашу думку, НЕ може оцінюватися при визначенні преміювання керівників державних підприємств, що належать до сфери управління Держрибагентства.

1) У Проекті Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» щодо збору та використання даних у галузі рибного господарства, а також управління ними» рекомендуємо удосконалити окремі норми, зокрема доопрацювати та передбачити:

- у визначенні чіткий статус уповноваженої установи – юридична особа публічного права або вказати, що така уповноважена установа має належати до сфери управління Держрибагентства;

- порядок обрання такої уповноваженої установи, яким умовам вона має відповідати та відсутня відповідальність за неналежне здійснення повноважень.

2) У Проєкті ПКМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв’язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» та визнання такими, що втратили чинність, постанов Кабінету Міністрів України» НЕ рекомендуємо затверджувати пропоновані пункти 69 та 72-3 до Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 року № 1347, через наявність правової конструкції оціночного характеру: *«крім очевидних граматичних помилок, одруківок чи арифметичних помилок, що не впливають на зміст поданих відомостей»*.